
РЕЦЕНЗИИ

ЗА МОНОГРАФИЯТА „ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ И АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗВАНЕ ПО БЪЛГАРСКОТО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВО“ НА Д-Р РАДОСЛАВА ЙОРДАНОВА

Татяна Грозданова*

Тази година издателство „Сиби“ публикува монографията на съдия Радослава Йорданова „Освобождение от наказателна отговорност и административно наказване по българското наказателно право“.

Монографията е плод на дългогодишния съдийски опит на автора в борбата да разреши в съдебните си актове по законосъобразен и справедлив начин непримиримите (все повече) противоречия между основните постулати на наказателното право за престъплението и наказанието, от една страна, и казуистичния популистки подход на законодателя, който с лека ръка пристъпва към изменения в Наказателния кодекс, без да държи сметка за неговите задачи, за съществуващата синхронност в действащите институти на наказателното право, за съотношението и взаимодействието с административното право като отрасъл на позитивното право и най-вече за това дали приетите изменения са в унисон с понятието „наказателна политика на модерната държава“. Осветлени са проблемите и предизвикателствата, пред които са изправени правораздавателните органи, когато следва да прило-

---

* Съдия в Софийския окръжен съд, преподавател по наказателно право и процес в Националния институт на правосъдието, хоноруван асистент по криминалистика в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

жат специфичните и нетипични институти на наказателното право, каквито са освобождаването от наказателна отговорност и административните нарушения, включени в системата на Особената част на Наказателния кодекс.

Проблематиката на освобождаването от наказателна отговорност е разгледана систематично през призмата на историческото развитие на института и неговите форми, някои от които вече са останали в миналото. Понятията за наказателна отговорност (и съотношението ѝ с наказанието, мерките за държавна принуда и административнонаказателната отговорност), за диференциация и индивидуализация на наказателната отговорност, както и съотношенията административнонаказателна отговорност – административна принуда и престъпление – административно нарушение служат за здрав теоретичен фундамент, на който е изграден анализът на двете приложими форми на освобождаване от наказателна отговорност по чл. 78 и 78а НК. Последователно е защитена поддържаната теза, че съставите на административни нарушения поначало нямат място в Особената част на Наказателния кодекс.

Тема за размисъл и дискусия между практикуващите юристи биха породили идентифицираните от автора практически проблеми и предложеното разрешение в случаите на конкуренция между основанията по чл. 78 и 78а НК за освобождаване от наказателна отговорност на непълнолетните лица.

Особен интерес с голяма научна и практическа стойност представлява частта от монографията, посветена на препокриването на състави на престъпления с административни нарушения по специалните закони. Авторът е представил в табличен вид случаи на такова препокриване и с основание е подложил на аргументирана критика подхода на законодателя едно деяние при едни и същи обстоятелства (независимо от употребената словесна формулировка) да може да осъществява едновременно признаците както на престъпление, така и на административно нарушение. Разграничаването им е предоставено само на суверенната, но субективна по съдържанието си преценка на правораздавателни-

те органи за конкретната степен на обществена опасност на деянието. Примерите, почерпани от съдебната практика в различните съдебни райони на страната, биха могли да предизвикат както усмивка, така и тъга у читателя – юрист и практик, тъй като са ярка и неопровержима илюстрация на последиците от проявяващия се особено в последните години законодателен нихилизъм, рушащ устоите на правовата държава и доверието в правосъдната система.

Монографията съдържа и цялостен анализ на административните нарушения, включени в системата на Особената част на Наказателния кодекс по силата на разпоредбата на чл. 424, ал. 1 НК.

В контекста на аналитичното изследване на проблематиката в заключението на монографията са направени и предложения *de lege ferenda*, които съдия Йорданова поставя като отправна точка на бъдеща дискусия, подчинена на необходимостта от рационализиране и осъвременяване на Наказателния кодекс. Но под условие – без отстъпление от неговата систематичност и цели, в духа на принципа, че наказателната отговорност е *ultima ratio* за постигане на целите, формулирани в приетата с Решение № 318/11.05.2020 година на Министерския съвет на Република България Концепция за наказателна политика 2020–2025 година.

ПРАВНА КНИЖНИНА

В ПРАВНИТЕ СПИСАНИЯ

Представяват интерес следните статии от последните книжки на юридическите списания:

– Сп. „Собственост и право“ – месечен дайджест – бр. 8/2021 г.: „Особености при обявяване на предварителния договор за покупко-продажба за окончателен, когато купувачът се е задължил да плати напълно цената преди подписване на окончателен договор“ – Г. Боянова, А. Додов; „Конституционно установените предели за ограничаване на правото на собственост в контекста на Решение № 3/2021 г. на Конституционния съд“ – А. Георгиев; „Съдебна практика на ВКС по чл. 72 от Закона за собствеността“ – К. Тодоров; „Кога се заличава служебно вписване на договор за наем на земеделски имоти? (Параграф 10 от ПЗР към Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 42 от 2018 г., в сила от 22.05.2018 г., изм. и доп., бр. 55 от 2018 г.)“ – С. Куртева; „Може ли съдът да уважи иск от съсобственик по чл. 108 от Закона за собствеността за предаване на владение върху идеална част от имота“ – Л. Панайотова-Чалъкова; „Публична продан на имот в режим на съпружеска имуществена общност“ – Д. Иванов; „За някои практически проблеми при заместването на нотариус“ – К. Димитров; „Изграждане на улични мрежи по неприложена улична регулация“ – В. Бакалова; „Упълномощаване и форма на волеизявления, касаещи Патентното ведомство“ – А. Костов.

– бр. 9/2021 г.: „Искът по чл. 76 от Закона за собствеността“ – К. Добрев; „Условия за общ достъп за подземно паркиране в сгради в съседни урегулирани имоти. Приложение на новата